

Јела де Франчески, Вашингтон, ВОА 19.08.2008

У разговору за наш програм Чарлс Капчан, директор програма за Европу у утицајном америчком невладином Савету за спољнополитичке односе, осврнуо се на стање односа Запада и Русије након конфликта у Грузији. По Капчановим речима, наредне недеље ће показати да ли је у тим односима наступила прекретница историјских размера.

Реч је о најзначајнијој геополитичкој промени од пада Совјетског Савеза до данас која се односи на НАТО и Русију – на Исток и Запад. Још увек не знамо како ће се све завршити, односно да ли долази до прекретнице у односима Сједињених Држава и Европе са Русијом или ћемо кроз неколико месеци моћи да кажемо да су догађаји везани за Грузију били веома озбиљни, али да ипак нису довели до историјског преокрета.

Главни циљ данашњег састанка земаља чланица НАТО-а био је пружање колективне подршке Грузији, али такође и процена да ли Русија после ове интервенције у јужном Кавказу намерава да настави са унилатералним акцијама. У том светлу, каже Капчан, НАТО ће морати да планира мере за заштиту својих нових чланица савеза, као што су Пољска, Чешка и Балтичке земље.

Мислим да ће НАТО посветити већу пажњу мерама за одбрану територије својих чланица него што је до сада био случај. НАТО је последњх десетак година био усредсређен на мисије ван свог подручја – прво на Балкану, а сада у Авганистану. Не постоји баш много НАТО планера, који размишљају о одбрани Пољске или балтичких земаља од напада са Истока. Претпостављам да ће томе од сада бити посвећена већа пажња, али ипак сматрам да нисмо у ситуацији у којој Русија представља кредибилну претњу безбедности чланица НАТО-а у Централној Европи. Можда ствари иду у том правцу и можда је инвазија Грузије први корак у настојању Русије да задржи утицај у свом непосредном окружењу на југу. Мислим да је преурањено закључити да ће кренути према западу. Иако је Пољска прихватила стационирање америчких антибалистичких пројектила на својој територији, мислим да то није почетак озбиљне милитаризације подручја између Истока и Запада.

Капчан тврди да Русија није спремна на разлаз са Западом.

Мислим да није у интересу Русије да НАТО крене да милитаризује своје источне границе, нити да чланице савеза почну да се залажу за искључење Русије из Групе 8 и других међународних организација. У овом тренутку важно је за Русију да припази да криза не ескалира даље, јер би у том случају сви били губитници, док би највећи губитник могла да буде сама Русија.

Капчан сматра да су и Запад и Русија подједнако заинтересовани за одржавање добрих односа. Међутим, додаје он, конфликт у Грузији појачао је анимозитете и подозривост између Русије и многих јужнокавказских и централноазијских житеља, који ће тињати још дуги низ година.